

de tornar a collir. Al fons, altres treballadors ja carreguen les primeres cistelles. Avui, treballaran deu hores, amb un únic des-

que ha arribat de Romania. Li brilla la mirada quan diu que a ell, li hauria agradat estudiar fotografia. **"A casa no teníem diners per pagar la universitat, i he vingut aquí per treballar"**. D'una bossa de plàstic en treu una barra de pa i un pot de paté. Com ell, la majoria mengen entrepans, tot i que alguns pocs s'han emportat una carmanyola de casa, i n'hi ha d'altres -almenys tres nois- que només mengen mandarines. Florin els veu i, amb un somriure que descon-

certa, exclama: **"Segur que els que compreu les mandarines no sabeu que les cullen persones com ells, que no tenen diners ni per emportar-se el dinar"**. Aquest comentari molesta els tres nois, també romanesos, i provoca una petita discussió. Mohamed vol calmar l'ambient. **"Discuteixen per veure qui de tots és més pobre"**, diu, mentre se li escapa un somriure trist. De sobte, hi acudeixen tres nois joves i una dona. S'asseuen al costat de Mohamed i, entre exclamacions, demanen si se'ls pot fer una foto. **"Mira, aquí hi ha totes les nacionalitats del món"**, exagera Florin. És cert, però, que n'hi ha moltes: Romania, Rússia, Ucraïna, Lituània, Marroc i Bulgària. Abans de fer la foto, la dona decideix apartar-se. Després explicarà que prefereix no aparèixer perquè les seues germanes, que encara viuen a Bulgària, creuen que aquí, les coses li van bé. Mentrestant, uns metres més enllà un altre grup de joves acaba de dinar. Són del Pakistan, Bangladesh i l'Índia, i han arribat a Catalunya aquest estiu. Escolten música de fons i un d'ells, que sembla el més jove, intenta parlar amb la seua mare. No funciona l'internet. **"Els meus pares són grans, i la meua mare està molt malalta. Necessito enviar-los diners"**, confessa. Peresós, s'aixeca i, abans

de tornar a treballar, diu: **"Tothom ens deia que a Europa hi havia una bona feina per a tothom, però quan arribes aquí t'adones que la realitat és molt diferent"**.

SOBREVIRE A LA PRECARIETAT

Són les set de la tarda, i Oussama camina pels carrers de Tortosa. Avança a poc a poc, sense gairebé aixecar la mirada del terra. Cau la nit, i per això torna a casa. A una mà hi porta una bossa de plàstic plena de mandarines. No sabia dir quants quilograms n'ha collit avui. Sí que sap, però, que ha treballat gairebé deu hores i que cobrarà uns quaranta-cinc euros per la feina d'avui. Està satisfet perquè ha estat una bona jornada. **"Hi ha dies que pots cobrar vint o trenta euros, com ahir, que en vaig cobrar vint-i-sis"**, assegura. Viu en un petit pis del Rastre, que comparteix amb cinc persones més -molts d'aquests temporers viuen en pisos patera, llogant un llit per uns 180 euros al mes-. **"No em puc gastar molts diners, perquè la meua família els necessita més que jo"**. És del Senegal i va venir aquí per poder mantenir els seus quatre fills. **"Allà el govern dificulta que pugues guanyar-te bé la vida, si no tens molts de diners, només et deixa cultivar unes quantitats minimes. Estem destinats a ser pobres"**,

I A MÉS

Una realitat silenciada

L'estiu passat, el síndic de Greuges, Rafel Ribó, instava el Govern català a vetllar per la figura dels temporers. "S'estan vulnerant els drets humans", assegurava. Mesos després, la situació segueix igual: i ja porta anys així. Els experts parlen d'un problema estructural, sistemàtic. **"Si no es canvia el sistema productiu, no hi ha solució. Si l'empresa vol produir tones, i lluitar per competir amb la mandarina de Sud-àfrica i vendre-la tan barata, s'ha de produir encara més barata. Per tant, s'ha d'abusar dels treballadors -és una feina manual que de moment no es pot mecanitzar-**", explica Josep Casadó, secretari general de CCOO a les Terres de l'Ebre. Els temporers es troben en l'últim esglaó d'una escala de producció que s'aprofita de la seua condició de debilitat social. A dalt de tot, al primer esglaó, hi ha les empreses que envasen i comercialitzen la fruita i que espremen al màxim la feina al camp. **"És explotació pura i dura. S'aprofiten de la seua situació, que és d'extrema debilitat. De fet, els temporers són immigrants perquè la gent d'aquí, directament, no ho accepta. Amb el que es guanya no es pot viure. Es paga per quilos, no per hores. I això, aquí està prohibitísim"**, segueix Casadó. Ho reafirma Valentí Marín, secretari general d'UGT a les Terres de l'Ebre, que afegeix que **"es treballa fora de conveni perquè no es paga el que s'hauria de pagar: lluny del salari mínim estatal"**. Per la seva banda, l'administració -que, segons els sindicats, coneix la situació- manté el silenci. Tant des d'UGT com des de CCOO demanen més implicació. **"No pot ser que no es faça res davant aquestes condicions"**, replica Valentí Marín. Hi coincideix Agustí Adell, secretari general de Càritas Tortosa, que clama que **"el govern hauria de fer polítiques socials i laborals que garantisquen els drets d'aquestes persones necessitades"**. Ell, que és testimoni de la precarietat que els envolta, ho té clar: **"és una situació molt greu i, com sempre, qui ho passa pitjor són les persones sense recursos"**.

s'enrabia. A Tortosa hi ha arribat fa unes setmanes. Aquest estiu havia estat a Lleida, treballant de temporer durant la collita de la fruita dolça. Com molts altres immigrants, porta una vida gairebé nòmada: sempre buscant la feina al camp, aprofitant les campanyes de recollida. **"He treballat a la Rioja, a Ossa, i també a França, no m'importa on, només vull treballar"**. Mostra un somriure valent i té clar, que algun dia tornarà al seu país. Se li humitegen els ulls quan ho pensa. **"El que porto pitjor és viure separat de la meua dona i els meus fills. Al meu quart fill, que té un any i mig, encara no el conec"**. De sobte, mira el rellotge i es disculpa per haver de marxar. **"Demà tornarà a ser un dia llarg"**, diu. A les set del matí ha d'estar davant el Pont del Mil·lenari, on el passaran a buscar per portar-lo fins a un altre camp de mandariners de Bitem.

També Anuar desitja treballar demà a Bitem. Avui no ha pogut anar-hi perquè li fa mal l'esquena. Té 47 anys, encara que el seu rostre, arrugat i impassible, sembla el d'una persona gran. Quan parla, ho fa amb un to apagat, sense vida. Explica que és de Sudan del Sud i que ja fa catorze anys que va fer el viatge cap a Europa. Quan aquest periodista li pregunta sobre la guerra civil que hi ha al

país des del 2013, se sorprèn. **"Pensava que aquí no es parlava d'aquest conflicte. La meua família és allà, i això em fa patir"**. Potser el pas dels anys o les penúries que ha suportat han fet que el seu discurs tinga aquest aire de desengany. **"Porto més de deu anys treballant per arreu d'Espanya, sempre al camp. He vist com tot ha empitjorat, i més si ets immigrant i de raça negra"**, diu. **"Mira"**, assenyalà el seu entorn, un dels patis interiors de la Casa d'Acollida de Tortosa, també al Rastre. Gairebé una vintena de temporers, la gran majoria immigrants de l'Àfrica Subsahariana, acudeixen aquí per dutxar-se, sopar i, si són els seus primers dies a la ciutat, dormir. **"No tenim res. Així no es pot viure"**, murmura. Al costat, un grup de joves esperen torn per dutxar-se. Molts tenen la mirada perduda. Entre ells, hi ha Moussa, de 22 anys i senegalès. Se li apaga la veu quan diu que ell, com tants altres migrants i refugiats, es va jugar la vida al Mediterrani. Fa gairebé un any, va creuar el mar des de Líbia per arribar clandestinament a Itàlia. Després d'estar perduts més de dos dies al mar, una ONG els va rescatar i els va portar a terra. Ara, fa un mes que ha arribat a Catalunya. **"Aquí estic amb el meu cosí"**, diu mentre l'abraça. ■

